

ΙΔΡΥΤΗΣ † ΝΙΚ. ΓΕΡΟΧΡΙΣΤΟΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΙ ΚΑΗΡ. ΓΕΡΟΧΡΙΣΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΔΗΜ. Κ. ΚΟΥΤΣΗΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΑ Ν. ΓΕΡΟΧΡΙΣΤΟΥ
ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1930

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ
31
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1965
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ'
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 610
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1.
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ ἀριθ. 337

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

ΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΑΙ ΕΚΛΟΓΑΙ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΙΣΣΟΥ ΝΑ ΑΝΑΔΕΙΧΘΟΥΝ ΟΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ

Η ΓΝΩΜΗ ΜΑΣ

Την προσεχή Κυριακήν θα γίνουν έκλογαί εἰς τὴν Κασσάνδραν καὶ εἰς τὴν Ἱερισσὸν, ἵνα ἀναδειχθῶν οἱ Δήμαρχοι τῶν κωμοπόλεων αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι ἐσχάτως, ὡς εἶναι γνωστὸν, ἐγένοντο Δήμοι.

Τὸ εὐχάριστον γεγονός, ὅτι ἡ Κασσάνδρα καὶ ἡ Ἱερισσὸς, ἐκρίθη, ὅτι ἔπρεπε νὰ καταστῶσι Δήμοι, σημαίνει, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει τοῦ σχετικῶς μικροῦ πληθυσμοῦ τῶν, ὅτι ἐμφανίζονται αὐταὶ ἰδιαιτέραν ἀξίαν καὶ ὅτι ὑφίστανται δυνατότητες ἀξιολόγου ἀναπτύξεως ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη τῆς τοιαύτης ἀναπτύξεως αὐτῶν.

Πράγματι πλὴν ἄλλων καὶ ἡ Κασσάνδρα καὶ ἡ Ἱερισσὸς ἔχουν σοβαρὰν τουριστικὴν σημασίαν.

Ἡ Ἱερισσὸς πλὴν τῆς ἰδίας ἀξίας αὐτῆς, ἀπὸ τουριστικῆς ἀπόψεως, εἶναι ὁ πλεον ἀξιόλογος οἰκισμὸς ἐκ τῶν ἐγγύτατα τῶν ὁρίων τοῦ Ἁγίου Ὄρους κειμένων τοιούτων. Εἶναι ὁ συνήθως τελευταῖος σταθμὸς τῶν ξένων, οἱ ὅποιοι μεταβαίνουν εἰς τὸν Ἄθωνα, ὡς ἐπισκέπται καὶ προσκυνηταὶ του. Καὶ εἶναι ἡ κωμόπολις, εἰς τὴν ὁποίαν παραμένουν αἱ συνοδοὶ τῶν ἀνωτέρω προσκυνητῶν, μέχρι τῆς ἐπανόδου τῶν. Πρόδηλος ἐπομένως εἶναι ἡ ἀνάγκη, ὅπως ἡ Ἱερισσὸς ἀναπτυχθῆ ἀναλόγως, ὡστε αἱ ἐντυπώσεις τῶν δι' αὐτὴν διερχομένων ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ παραμενοντῶν ξένων, ἀντανακλῶσαι ἐφ' ὅλης τῆς Χώρας, εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν εὐνοϊκώτεροι δι' αὐτήν.

Πρόδηλον ἐπίσης τυγχάνει, ὅτι αἱ δυνατότητες τῆς τοιαύτης ἀναπτύξεως εὐρύνονται καὶ πολλαπλασιάζονται διὰ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Ἱερισσοῦ εἰς Δήμον.

Οἱ αὐτοὶ λόγοι ἐπέβαλον τὴν ἀνακήρυξιν εἰς Δήμον καὶ τῆς Κασσάνδρας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν πρωτεύουσαν τῆς ὁμωνύμου χερσονήσου, τῆς ὁποίας ἡ τουριστικὴ ἀξία εἶναι ἀσύγκριτος.

Δεκάδες χιλιάδες ξένοι θὰ ἐπισκέπτονται κατ' ἔτος τὰ ὑπερόχου ὠραιότητος ἀκρογῦλια τῆς Κασσάνδρας καὶ οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν θὰ διέρχονται καὶ θὰ διαμένωσιν εἰς τὸν Δήμον Κασσάνδρας.

Ἄλλ' ἡ πρόοδος τῶν δύο νέων αὐτῶν Δήμων τοῦ Νομοῦ μας, δὲν θὰ ἐπιτευχθῆ αὐτομάτως. Θὰ ἐξαρτηθῆ αὕτη κυρίως ἐκ τῶν κατοίκων αὐτῶν, ἐκ τῶν δημοτῶν Κασσάνδρας καὶ Ἱερισσοῦ, τῶν ὁποίων αἱ ὑποχρεώσεις καθίστανται σοβαρώτεροι, διότι πλὴν τῆς ἀφορώσης τὴν ἀνάπτυξιν τῶν Δήμων τῶν εὐθύνης,

θὰ φέρουν καὶ μέρος τῆς ἀπορώσεως τὴν πρόοδον τῶν περιοχῶν τῶν τοιαύτης.

Ἐξ ὅλων αὐτῶν ἐκδηλος, νομίζομεν, καθίσταται ἡ σημασία τῶν ἐκλογῶν τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς.

Οἱ δημόται Κασσάνδρας καὶ Ἱερισσοῦ δὲν θὰ ἐκλέξουν πλεόν Προέδρους Κοινοτήτων, ἀλλὰ Δημάρχους καὶ ὡς αἱ ἐκλογαὶ αὐταὶ θὰ εἶναι αἱ πρώται, θὰ θεμελιώσουν τὰς Δημαρχίας τῶν. Ἐὰν πάντοτε, κατὰ τὸ παρελθόν, ἔτονιζαμεν ὅτι τὸ καθήκον τῶν ἐκλογῶν εἶναι σοβαρώτατον καὶ ὅτι δεόν νὰ ἀσκῶσι τοῦτο, μετὰ πλήρους συνειδήσεως τῆς ἱερότητος του, ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, νομίζομεν, ὅτι πρὸς αἱ ἐντονώτερον νὰ ὑπενθυμίσωμεν τὴν σοβαρότητα τοῦ ἐκλογικοῦ καθήκοντος, τὸ ὁποῖον θὰ ἀσκήσουν οἱ ἐκλογεῖς εἰς τὴν Κασσάνδραν καὶ τὴν Ἱερισσὸν.

Ἀνεπηρέαστοι ἐκ φιλιῶν καὶ συγγενικῶν σχέσεων, μακρὰν πάσης κομματικῆς ἐπιδράσεως, ὀφείλουσιν ν' ἀναζητήσουν τὸν ἐντιμώτερον καὶ ἰκανώτερον τῶν ὑποψηφίων καὶ εἰς αὐτὸν νὰ δώσουν τὴν ψήφον τῶν.

Ὄφειλουσιν νὰ δώσουν ἀνεμφισβήτητον ἀπόδειξιν, ὅτι οὐχὶ ἀναξίως κατέστησαν Δήμοι αἱ ἰδιαιτέροι πατρίδες τῶν, ἐκλέγοντες Δημάρχους, ἀδιαβλήτου ἠθους καὶ παρὰ πάντων ἀναγνωριζομένων πνευματικῶν ἰκανοτήτων.

Τὸ μέλλον τῆς Κασσάνδρας καὶ τῆς Ἱερισσοῦ εὐρίσκεται εἰς χεῖρας τῶν δημοτῶν τῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐκλέξουν τὴν ἐρχομένην Κυριακὴν τοὺς Δημάρχους τῶν.

Ἐὰν ἐκλεγῶσι τοιοῦτοι, ἄνδρες ἀπολύτως ἐντιμοὶ, ὑποληπτόμενοι οὐχὶ μόνον παρ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ παντὸς ἄλλου Χαλκιδικέως γνωρίζοντος αὐτοὺς. Ἐὰν ἐκλεγῶσιν ἄνδρες συνετοὶ καὶ δραστήριοι, μὴ ἐπηρεαζόμενοι οὐτε ἐκ τῶν Κομμάτων, οὐτε ἐκ τῶν φιλιῶν τῶν ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν γενικὴν πρόοδον τῶν Δήμων τῶν, ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν Δημοτῶν τῶν ἡ Κασσάνδρα καὶ ἡ Ἱερισσὸς, λίαν συντόμως θὰ καταλάβουν τὰς θέσεις, τῶν ὁποίων εἶναι ἄξιοι, ὡς ἐκ τῶν ἐξαιρετικῶν προσόντων αὐτῶν καὶ τῶν ἐν γένει εὐνοουσῶν τὴν πρόοδον τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς τελοῦσι σήμερον.

Ὅθεν εὐχόμεθα, ὅπως οἱ δημόται Κασσάνδρας καὶ Ἱερισσοῦ ἐκπληρώσουν τὴν προσεχῆ Κυριακὴν τὸ ἱερὸν ἐκλογικὸν τῶν καθήκον, κατὰ τρόπον ἀποδεικνύοντο αὐτοὺς, ἀξίους τῆς τιμῆς ἡ ὁποία προσεγένετα εἰς τοὺς τόπους τῶν καὶ διασφαλίζοντα τὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν τῶν.

ΝΑ ΔΙΟΡΙΣΘΗ ΕΠΙΘΕΡΗΤΗΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Ἐξετάζοντες τὴν ἀθλητικὴν κατάστασιν τοῦ Νομοῦ μας πᾶν ἄλλο ἢ ἱκανοποιῶσιν δοκιμάζομεν,

Ὅτε πρὸ δεκαπενταετίας ἀνεθεμελιώθη ὁ Ἀθλητισμὸς ἐν τῷ Νομῷ μας ἐτρέφαμεν τὴν ἐλπίδα, ὅτι σήμερον θὰ ἦνθαι οὗτος κατέχων ζηλευτὴν θέσιν εἰς τὴν Μακεδονίαν. Καὶ ἡ ἐλπίς μας δὲν ἦτο ἀδικαιολόγητος, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει τοῦ ἐξαιρετόν ὕψους, τὸ ὁποῖον παρήξει ἡ Νεολαία τῆς Χαλκιδικῆς.

Ἀιτιῶν αἱ συνθηκαὶ ἀναπτύξεως του δὲκ ἐπὶ ἔξω ἐννοεῖται, ὅτι ἐπετεύχθη ὀφείλει εἰς τὴν ἀτομικὴν πρωτοβουλίαν. Τὸ Κράτος ἐλάχιστα συνέβαλε πρὸς τοῦτο.

Καὶ ὁ μὲν κλασικὸς Ἀθλητισμὸς ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τὸν σχολικὸν τοιοῦτον, οὐδὲως ἀνεπτύχθη. Τὸ ποδόσφαιρον ὅμως, ἐπέτυχε, χάρις εἰς τὴν ἀτομικὴν πρωτοβουλίαν, νὰ πραγματοποιηθῆ ἀρετὰ καὶ ἀξιόλογα βήματα πρὸς ὄψω, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ φθάσῃ ἐκεῖ, ὅπου ἔπρεπε καὶ ἦτο δυνατόν νὰ φθάσῃ.

Ποδοσφαιρικαὶ ομάδες ὅ πάρῃον εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς Κοινότητας καὶ μερικοὶ ἐξ αὐτῶν ἐμφανίζον ἀξίειαι πρὸς ὄψω καὶ πρὸς ὄψω, ἡτις ὅμως ὀφείλονται περισσότερον εἰς τοὺς ἀξίους καὶ φιλοτίμους ἀθλητὰς καὶ ὀλίγοτερον εἰς τὰ τιθέμενα εἰς τὴν διάθεσιν τῶν μέσων.

Ἡ περαιτέρω πρόοδος τοῦ ἀθλητισμοῦ μας ὀλίγον σχετικῶς θὰ ἐξαρτηθῆ ἐκ τῆς ἀτομικῆς πρωτοβουλίας, διότι μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου, πέραν τοῦ ὁποίου μόνον ἡ κρατικὴ μέριμνα δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν του.

Πρώτη δὲ ἐκδήλωσις τοῦ σχετικοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ Κράτους δεόν νὰ εἶναι ὁ διορισμὸς ἐν τῷ Νομῷ μας ἐπιθερητῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς καὶ δι' ἐκ τῶν ἰκανωτέρων, ὅστις θὰ δυνηθῆ νὰ βοηθήσῃ τὴν Χαλκιδικὴν νὰ κερδίσῃ τὰ βήματα πρὸς ὄψω, κατὰ τὰ ὁποῖα ἔχει κατ' ἐξουσίαν.

Προσέτι δὲ δεόν ὅπως ἐν τῇ εὐγενεῖ προσπαθεία ἀναπτύξεως τοῦ ἀθλητισμοῦ ἐν τῷ Νομῷ μας ἀναλάβωσιν σχετικὴν πρωτοβουλίαν καὶ οἱ κατὰ τόπους Κοινοτικοὶ παράγοντες ἐνισχύοντες οἰκονομικῶς καὶ ἠθικῶς κατὰ δύναμιν τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον αὐτοῦ.

ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΘΗ Η ΑΓΡΟΤΡΑΠΕΖΑ ΜΑΣ

Τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐν τῇ πόλει μας προσωπικοῦ τῆς Ἀγοροτραπέζης δὲν ἐπαρκεῖ, ἀριθμητικῶς. Ὅσον καὶ ἂν ἐργασθῶν οἱ ἐν αὐτῷ ἔπρεπε τούτῃς ὑπάλληλοι δὲν θὰ δύ-

ΤΟ ΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ

Ἀπερίγραπτος εἶναι ἡ ἀθλιότης, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει περιέλθει τὸ ὁδικὸν δίκτυον τῆς Κασσάνδρας. Ὅλοι οἱ δρόμοι τῆς Χερσονήσου, συννεπεία τῶν πολλῶν καὶ διαρκῶν βροχῶν τοῦ ἐφετεινοῦ χειμῶνος ἔχουν ἔποσι πολλὰς βλάβας, εἰς τρόπον ὅστε καταχρηστικῶς κυκλοφοροῦν ἐπ' αὐτῶν τὰ σύγχρονα αὐτοκίνητα, τὰ ὁποῖα ὑφίστανται συνεχεῖς φθοράς.

Εἰς τὰς ἔφημερίδας ἀνεγράφη, ὅτι ἀπεφασίσθη νὰ κατασκευασθῆ τὸ περιφερειακὸν ὁδικὸν δίκτυον Κασσάνδρας. Καὶ κάποτε βεβαίως θὰ γίνῃ. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ «κάποτε» αὐτὸ δὲν θὰ εἶναι πολὺ σύντομον, ὡς ἡ πείρα ἐπιβάλλει, νὰ πιστεύωμεν, καλὸν εἶναι μέχρι τῆς ὥρας ἡμέρας τοῦ μέλλοντος, κατὰ τὴν ὁποίαν μὴ ὠραία, ἀσφαλοστοιχωμένη ὁδικὴ κορδέλλα θὰ περιβάλλῃ τὴν Κασσάνδραν, νὰ ληφθῶν μέτρα στοιχειωδῶς ἀνέναντι οὐκοινωνίας εἰς τὴν Χερσονήσον, ὡστε διατὰ ἀνατελλῆ ἡ ἀνωτέρω ὄνειρολογημένη ἡμέρα νὰ μὴ εἰσμεθὰ «ἐξεκλειδωμένοι», ὅσοι ταξεὶ δέσμευται εἰς τοὺς σημερινούς ἀθλοὺς δρόμους τῆς.

ΝΑ ΕΧΘΜΕΝ ΤΟ ΜΕΡΙΔΙΟΝ ΜΑΣ

Εἰς τὰς ἐφημερίδας τῶν Ἀθηνῶν ἀνεγράφη ὅτι πρὸς αὐτὰς τὰ συνέληθι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἀποσχολήσεως καὶ Ἀσφαλίσεως Ἀνέργων διὰ νὰ κατανεύμῃ ποσὸν 100 000 000 δρχ. πρὸς ἐκτέλεσιν μικρῶν κοινοφελῶν ἔργων εἰς διαφόρους Δήμους καὶ Κοινότητας.

Θέλωμεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ Χαλκιδικὴ δὲν θὰ μείνῃ καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν ἔξω... τοῦ τυμφοῦ ὅπως γίνεται συνήθως καὶ δι' αὐτὴν τὸ ἀναλογεῖται αὐτὴν μερίδιον.

Ἐπιθυμοῦμεν ν' ἀνταποκριθῶν εἰς τὰς ἡνθέμενας ἀνάγκας τῆς Ὑπηρεσίας τῶν. Παρακολοῦθοῦμεν ἀπὸ μακροῦ τὴν ἀνωτέρω ἀνεπαρκεσίαν. Ἐκτιμῶντες τὸν μόχθον καὶ τὰς προσπάθειας τῶν ὑπαλλήλων τῆς Α.Τ.Ε. προβαίνομεν εἰς τὴν δικαίαν ἀναγνώρισιν.

Ἐξ ἑτέρου γνωρίζοντες πόσον εὐρὸν ἔχει γίνῃ τὸ ἔργον τῆς Α.Τ.Ε. καὶ πόσους τομεῖς καλύπτει σήμερον τοῦτο καὶ συνεπὸς τὰς εἰς προσωπικὸν ἀνάγκας τῆς, ἀνεμένωμεν μετὰ κατανοήσεως καὶ ὑπομονῆς τὴν ἐκ τοῦ Κέντρου ἐνίσχυσιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀγοροτραπέζης τῆς πόλεως μας.

Δὲν εἶναι καθόλου δύσκολο νὰ ἐννοήσωμεν γιατί οἱ πονεμένοι, οἱ ἀθεραπεύτως νοσοῦντες, οἱ ἀπελπισμένοι οἱ ταπεινοὶ καὶ καταφρονεμένοι τῆς ζωῆς ἐπιζητοῦσαν τὴν συνάντησιν μετὰ τὸν Γαλιλαῖο θεραπευτὴν καὶ κήρυκα τῆς καλῆς σῆσης καὶ συναδελφώσεως. Ἐνας καὶ μόνος λόγος τοῦ ἐξῆς ἐξῆς πολυκαταρτισμένους τραγωδίας σωμάτων καὶ ψυχῶν. Ἐνα καὶ μόνον κήρυγμα τοῦ χάριτος παρηγορίας θάρρους καὶ αἰσιοδοξίας. Δὲν εἶναι ἀντιθέτως καθόλου εὐκολο νὰ ἐννοήσωμεν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀρχιτελόνου Ζαχαρίου. Ἦταν πάμπλουτος, Ἦταν ὑγιέστατος. Καὶ ἐπὶ πλεόν ἔνα μεγάλο βάραθρον τὸν χώρι-

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΓΡΟ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κασσάνδρας κ.κ. ΣΥΝΕΣΙΟΥ

«Ἐζητεῖ ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν»

Ζε ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ, Ὁ Ἰησοῦς διδάσκει: «Μὴ θησαυρίζετε θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς.» Ἐκεῖνος ἀντιθέτως σὰν μανιακὸς ἔθησαυρίζε «θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς». Καὶ ὅχι τοῦλάχιστον μετὰ κόπον τίμιον καὶ θεμιτό. Ἀλλὰ μετὰ τὰ πιδὸ ἀνέντιμον, πανορθῶνα καὶ ἀθέμιτα ἀλλ' οὐ. Ὅχι μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ τελῶνες, οἱ εἰς

πράκτορες τῶν δημοσίων φόρων. Ἦσαν τελῶνες ἀνεξέλεκτοι στὴν δρᾶσιν τους. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ λέξις τελῶνης εἶχε καταστήσῃ συνώνυμη μετὰ τὴν πλεονεξία. τὴν ἀρπαγὴν τὴν ἀκαταβίβωτη ληστεία, καὶ πλοῦσιος λοιπὸν ἦταν καὶ ὁ γῆρας καὶ πᾶν ἀπὸ ὅλα ποταπὸς καὶ ἀσυνείδητος. Δι' αὐτὸ λοιπὸν ἐζητεῖ ἰδεῖν τὸν Ἰη-

σοῦν; Καὶ τὸ σπουδαῖον εἶναι ὅτι δὲν ἐπιθυμοῦσε νὰ τὸν ἰδῆ ἀπὸ ἀπλῆ περιέργεια. Ἀλλὰ κατὰ τὸ ψυχικὸν τὸν τραβοῦσε πρὸς τὸν Χριστόν, τὸν κήρυκα τῆς ἠθικῆς καθάρσεως καὶ φρονιμότητος. Καὶ τὸ ἀπέδεξε μετὰ ὅσα ὕπεσθήθη καὶ τὰ ὁποῖα ἀπέβλεπαν στὴν ἑπανάρθωσιν κάθε ἀδικίας ποῦ ἔως τότε εἶχε κάνει; Ἐἴ τινας τὶ εὐκοφὰν τῆσα ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. Εἶμαι πανέτοιμος νὰ ἀποζημώσω σὸ τετραπλάσιον κάθε ἀνθρώπου ποῦ ἀδίκησα ὁ πατῶντας ἀρρεώστητη καὶ ὁ πέρογκη καταβολὴ φόρου. ΣΥΝΕΧΕΙΑ εἰς τὴν 4ην σελ.

Η ΑΔΑΚΡΥΤΗ

Είχε σχεδόν τέλεια νυχτώσει. Δέν φυσούσε πιά. Ο καιρός είχε γυρίσει μονομιᾶς στο χιόνι. Πήρε νά ψιχαλιέει κ' ἡ ψιχάλα μεταβλήθη σέ χιόνι. Οἱ πρώτες νιφάδες, ἀρ κές πρώτα—πυκνές ὕστερα κατέβαιναν μαλακές—μαλακές, σά χαμένα πούπουλα περὶστεριού κ' ἀναπαύονταν ἀπάνω στῆς γῆς τὸ χῶμα.

Συγχρόνως ἕνα μισόφως πού προήρχετο δέν ξεύρω ἀ πὺ ποῖαν οὐράνια συγκατάβασι, μισόφως πού δέν διέφερε καθόλου ἀπὸ νύχτα κ' ὁμοῦς ἀφινε τίς σκιές νά διακρίνονται, κατακόθηθεν ἀπάνου στό βουνό κ' ἀπὸ κεῖ φώτιζε τὸν κάμπυ.

Ἡ Λιγερὴ πήρε τὸ δρόμο πού πήγαινε κατὰ τὰ χωράφια. Ἐφθασε στό Ταχνόρεμα. Ὁ χείμαρος κολούσε τὰ θορυβώδη του νερά. Ὁ μὸχος τοῦ νεροῦ τὴν κατέπληξε. Ἄντι νὰ περάσῃ τὸ ξόλινο γιφυβὺρι, ἐπέστρεψε σὰ νά τὴν κατεδίωκε κανεῖς. Ἐκοψε μέσα στὰ κλαριά κ' ἔτρεξε ἔτρεξε ὄρα πολλὰ κ' ὄρα τυχερά. Κι' ἐπειδᾶ, στό τέλος τὴν ἔπιασε μὲ τὸ νά τρέχῃ ἡ δίσουνα καὶ τὴν περὸνῆσαν ὁ φόβος, στάθηκεν φώναξας:

«Γιῶργο! πού εἶσαι Γιῶργο, πού εἶσαι!

Δυὸ στιγμὲς καὶ μιλιὰ κανεῖς. Τότε ὄργισμένη ἔπανε λαβε «Ἀπιστοὶ ἀντροῖ!.. ἄπιστα κορμιό! Μοῦ τώλεαν καὶ δέν τ' ἀπίστευα. Τριῶ μὴνὼν ἦσαν ἡ ἀγάπη του, τριῶ μὴνὼν ἦσαν μονάχα τὰ γλυκόλαα του...

Καὶ σβύστη ἡ φωνὴ τῆς, τῶρα τὸ χιόνι ἐπέφετε πυκνότερο. Διελύοντο τὰ σύνεφα σὲ νιφάδες καὶ μαζί τους διελύετο κ' ὁ ἴδιος οὐρανός. Τὰ βουβὰ γυμνόμενα ἐδέχονταν τὰ φιλήματα τῶν νιφάδων κ' οἱ νιφάδες ἐτροβιλιζόντο σὰν τὴ σκοτεινὴ. Μόλις γενιόταν ἡ κάθε μιὰ κ' ἀκολουθοῦσε τὴ μοῖρα τῆς κ' ἔξαφανίζονταν. Ὅλες ἀναπαύονταν στῆ γῆ, ὅπου τὸ λευκοσένδονο εἶχεν ἡδὴ σχηματισθῆ κ' ὕφαινονταν πυκνὸ πυκνότερο κ' ἐξετείνετο ἀπὸ τὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ ὡς τὸ χαμὸ τοῦ κάμπου. Ἡ Λιγερὴ ἦταν παγωμένη. Ἡ καρδιά τῆς τώρα χτύπε σὰν τὴν καρδιὰ πουλιοῦ καὶ πότε ἀπόμενε ψυχρὰ καὶ παγωμένη ὅπως ὁ κάμπος τοῦ χιονιοῦ. Ἀκροάζονταν, κ' ὁ θροῦς τῶν νιφάδων πού θώπευαν τὰ κλαριά τῆς φαινόταν πὼς εἶν' ὁ θροῦς τοῦ κόσμου πῶρχεται ἀπὸ χρόνια καὶ καιροῦς μακριά. Μὲ τὸ νά ακροάζετ' ἀπὸ τὸ τέλος κάτι ἄκουσε. Ἐνας ἠχος ἦταν. Ἦχος τ' ἀνέμου ὅταν μετακίνηται ἐπὶ τὸν ἀέρα. Ἐκίνηθηκε.

Τὴν τραβούσεν ὁ ἠχος αὐτὸς σὰν τὴ γνώριμη φωνὴ π' ἀκούει κανεῖς μεσ' τὴς ἐρημιᾶς καὶ πρέπει νὰ τὴν βρῇ γιὰ τὴν φωνὴν αὐτὴν ὅλος ὁ κόσμος κρέμεται. Σ' ἕνα ψηλωματᾶ κ' μερικὰ κυπαρίσσια ἔγερναν τὴν κεφαλή. Ἐνας αὐλόγηρος καὶ στό βάθος τ' αὐλόγηρος μιὰ ἐκκλήσιᾶ, μὲ μιὰ μικρὴ καμπάνα κοιμητηρίου πού τὴ λημονοῦν οἱ ἀνθρώποι καὶ τὴ σημαίνουν τὰ μεσάνυχτα τοῦ βορρᾶ οἱ στεναγμοὶ. Τ' αὐλόγηρος ἢ θόρα βρέθηκε μπροστὰ

τῆς κ' ἡ Λιγερὴ εἰσῆλθε. Στὸ σεντόνι τοῦ χιονιοῦ ἦτανε σαρωμένοι μερικοὶ σταυροὶ. Ὅτι ἀναζητοῦσαν τὰ μάτια τῆς δέν ἦτοια δυνατό νά τὴ βρῇ. Τὸ νεοσκαμένο χῶμα εἶχε ἐξαφανισθεῖ ἀπὸ τὸ χιόνι. Ἐξάφνα τῆς πέρασε ἡ ἰδέα πὼς ὅλα τοῦ κοιμητηρίου τὰ φαντάσματα ἐβ' ἦσαν καὶ Χορεοῦν μαζί μὲ τίς νιφάδες τοῦ χιονιοῦ. Κρατήθηκεν ἀπὸ ἕνα ξόλινο σταυρὸ καὶ ἀμέσως τὸ παράπονο ἐξέσπασε.

«Γιῶργο! Εἶπε. Γιῶργο πού εἶσαι; Τριῶν μὴνὼν ὄρκους τοὺς λησμόνησες; τριῶ μὴνὼν ἀγάπη τὴν ἔχασες;

Καὶ πέρνοντας μιὰ βαθειὰν ἀναπνοή. «Ἀπιστοὶ ἀντροῖ ἦσαστε μοῦ τώλεαν καὶ γὼ δέν ἤθελα μοῦδὲ νά τὸ πιστέψω. Οἱ ἀντροῖ καρδιά δέν ἔχνε. Αὐτοῦνοι τὸ φίλημά τους δίνουνε κ' εἶνε πικρὸ τὸ φίλημά τους. Ὅπια τὸ πηλὸ φιλημά τους ἀλοίμονο σ' αὐτὴ. Τῶπια ἐγὼ τὸ φίλημά του κ' ἀφοῦ μ' ἔβαλεν στό βάσανο πᾶει καὶ μ' ἀφίκε. Στράφηκε πρὸς τὴν ἐκκλησίᾶ καὶ τρεῖς φορὲς ἔκαμε τὸ σταυρὸ τῆς. «Τὶ σῶκαμα Γιῶργο καὶ μ' ἀφίκες; Χρόνος δέν παθαίνει π' ὄρκους μοῦκανες γιὰ τὴν συμπῶνιά σου, Χρόνος δέν παθαίνει πού μὲ πρωτοφιλησες κ' ἔχουσε μέσα στὰ ψυχικά μου τ' ἀνιτρευτο κακὸ. Ἐνόμισα πὼς σ' ἀπόλαψα μὲ τὸ στεφάνι κ' ἀλοίμονο στὴν τύχη μου. Ἐπεςε σὲ στρώμα κ' ὄσο νά κολοκαταλάβω μ' ἀφίκες. Γιῶργο γιὰτι; Δὲ μ' ἔπερνες μαζί σου; Στὸν κάτω κόσμο, ποῖός σένα θὰ λήτ' ἀ γλυκόλαα θὰ ν' ἔβρω; Λιγερὴ καὶ κεῖ γιὰ νά σ' ἀποκοιμᾶ μέσ' τὴν ἀγκαλιὰ τῆς Σιδώπης σὰ νά πέρμενε ἀπάντῃ καὶ ὕστερα «Ἀπιστος στὴ ζωὴ σου ἀπιστος καὶ στὰ τελευταῖα σου, τὴ Μάνα σου σκότωσα καὶ δὲ μιλιὰς; Στὴλωσε τὴν κεφαλὴ τῆς στὴ διχάλα τοῦ Σταυροῦ, ἔφερε τὴν Παναγία στό νοῦ τῆς καὶ τὰ χεῖλη τῆς ψιθύρισαι: «Συμπάθειο Παναγία μου εἶμαι ἄκοι νῶνητὴ καὶ ὁ Πατὴρ καμιάν εὐχὴ δὲ διᾶβρωσε γιὰ μένα.

Τὸ χιόνι ἐπέφετε πυκνὸ καὶ λευκὸ. Τὰ κυπαρίσσια ἔγερναν τίς κορυφές καὶ τῆς καμπᾶνας ὁ ἠχος ὁ μοιρολόγιος ἢ χοῦσε. Τὸ κρῶ ἦτανε ζοιμῶ. Ἡ Λιγερὴ ἀφήρεσε τὸ σάλι τῆς, τὸλιξε μ' αὐτὸ τὸ ξόλινο σταυρὸ καὶ εἶπε: Γιῶργο ἐν' ἐπαύνησας. Κάνε κρῶ εἶδῶ. Πῶς τ' ἀπεφάσιες κ' ἦρθες εἶδῶ; Ἦρθε χιόνι πολὺ τῆς ἔκλεισε τὸ στόμα, ἀνοιξε τ' ἀχειλὴ τῆς, ἔφτυσε τὸ χιόνι νὰ πού βιαζότανε νά τῆς σφαλίση καὶ μάτια καὶ μιλιὰ καὶ εἶπε «Γιῶργο ὄσο κ' ἂν μ' ἀρνήθηκες ἐσὺ ἐγὼ στ' ἀλήθεια καὶ πολὺ σ' ἄγαπάω.

Ἐκλινε τὸ κεφάλι τῆς ἀπὸ νοῦ στό σταυρὸ. Ἐνας ὕπνος ἐξαφικὰ τὴν ἀποκοιμήσεν. Εἶδες ὄνειρο στὸν ὕπνο τῆς πὼς τρέχει νὰ τὴν φθάσῃ καὶ πρέπει νὰ τὴν βρῇ γιὰ τὴν φωνὴν αὐτὴν ὅλος ὁ κόσμος κρέμεται. Σ' ἕνα ψηλωματᾶ κ' μερικὰ κυπαρίσσια ἔγερναν τὴν κεφαλή. Ἐνας αὐλόγηρος καὶ στό βάθος τ' αὐλόγηρος μιὰ ἐκκλήσιᾶ, μὲ μιὰ μικρὴ καμπάνα κοιμητηρίου πού τὴ λημονοῦν οἱ ἀνθρώποι καὶ τὴ σημαίνουν τὰ μεσάνυχτα τοῦ βορρᾶ οἱ στεναγμοὶ. Τ' αὐλόγηρος ἢ θόρα βρέθηκε μπροστὰ

τῆς κ' ἡ Λιγερὴ εἰσῆλθε. Στὸ σεντόνι τοῦ χιονιοῦ ἦτανε σαρωμένοι μερικοὶ σταυροὶ. Ὅτι ἀναζητοῦσαν τὰ μάτια τῆς δέν ἦτοια δυνατό νά τὴ βρῇ. Τὸ νεοσκαμένο χῶμα εἶχε ἐξαφανισθεῖ ἀπὸ τὸ χιόνι. Ἐξάφνα τῆς πέρασε ἡ ἰδέα πὼς ὅλα τοῦ κοιμητηρίου τὰ φαντάσματα ἐβ' ἦσαν καὶ Χορεοῦν μαζί μὲ τίς νιφάδες τοῦ χιονιοῦ. Κρατήθηκεν ἀπὸ ἕνα ξόλινο σταυρὸ καὶ ἀμέσως τὸ παράπονο ἐξέσπασε.

«Γιῶργο! Εἶπε. Γιῶργο πού εἶσαι; Τριῶν μὴνὼν ὄρκους τοὺς λησμόνησες; τριῶ μὴνὼν ἀγάπη τὴν ἔχασες;

Καὶ πέρνοντας μιὰ βαθειὰν ἀναπνοή. «Ἀπιστοὶ ἀντροῖ ἦσαστε μοῦ τώλεαν καὶ γὼ δέν ἤθελα μοῦδὲ νά τὸ πιστέψω. Οἱ ἀντροῖ καρδιά δέν ἔχνε. Αὐτοῦνοι τὸ φίλημά τους δίνουνε κ' εἶνε πικρὸ τὸ φίλημά τους. Ὅπια τὸ πηλὸ φιλημά τους ἀλοίμονο σ' αὐτὴ. Τῶπια ἐγὼ τὸ φίλημά του κ' ἀφοῦ μ' ἔβαλεν στό βάσανο πᾶει καὶ μ' ἀφίκε. Στράφηκε πρὸς τὴν ἐκκλησίᾶ καὶ τρεῖς φορὲς ἔκαμε τὸ σταυρὸ τῆς. «Τὶ σῶκαμα Γιῶργο καὶ μ' ἀφίκες; Χρόνος δέν παθαίνει π' ὄρκους μοῦκανες γιὰ τὴν συμπῶνιά σου, Χρόνος δέν παθαίνει πού μὲ πρωτοφιλησες κ' ἔχουσε μέσα στὰ ψυχικά μου τ' ἀνιτρευτο κακὸ. Ἐνόμισα πὼς σ' ἀπόλαψα μὲ τὸ στεφάνι κ' ἀλοίμονο στὴν τύχη μου. Ἐπεςε σὲ στρώμα κ' ὄσο νά κολοκαταλάβω μ' ἀφίκες. Γιῶργο γιὰτι; Δὲ μ' ἔπερνες μαζί σου; Στὸν κάτω κόσμο, ποῖός σένα θὰ λήτ' ἀ γλυκόλαα θὰ ν' ἔβρω; Λιγερὴ καὶ κεῖ γιὰ νά σ' ἀποκοιμᾶ μέσ' τὴν ἀγκαλιὰ τῆς Σιδώπης σὰ νά πέρμενε ἀπάντῃ καὶ ὕστερα «Ἀπιστος στὴ ζωὴ σου ἀπιστος καὶ στὰ τελευταῖα σου, τὴ Μάνα σου σκότωσα καὶ δὲ μιλιὰς; Στὴλωσε τὴν κεφαλὴ τῆς στὴ διχάλα τοῦ Σταυροῦ, ἔφερε τὴν Παναγία στό νοῦ τῆς καὶ τὰ χεῖλη τῆς ψιθύρισαι: «Συμπάθειο Παναγία μου εἶμαι ἄκοι νῶνητὴ καὶ ὁ Πατὴρ καμιάν εὐχὴ δὲ διᾶβρωσε γιὰ μένα.

Τὸ χιόνι ἐπέφετε πυκνὸ καὶ λευκὸ. Τὰ κυπαρίσσια ἔγερναν τίς κορυφές καὶ τῆς καμπᾶνας ὁ ἠχος ὁ μοιρολόγιος ἢ χοῦσε. Τὸ κρῶ ἦτανε ζοιμῶ. Ἡ Λιγερὴ ἀφήρεσε τὸ σάλι τῆς, τὸλιξε μ' αὐτὸ τὸ ξόλινο σταυρὸ καὶ εἶπε: Γιῶργο ἐν' ἐπαύνησας. Κάνε κρῶ εἶδῶ. Πῶς τ' ἀπεφάσιες κ' ἦρθες εἶδῶ; Ἦρθε χιόνι πολὺ τῆς ἔκλεισε τὸ στόμα, ἀνοιξε τ' ἀχειλὴ τῆς, ἔφτυσε τὸ χιόνι νὰ πού βιαζότανε νά τῆς σφαλίση καὶ μάτια καὶ μιλιὰ καὶ εἶπε «Γιῶργο ὄσο κ' ἂν μ' ἀρνήθηκες ἐσὺ ἐγὼ στ' ἀλήθεια καὶ πολὺ σ' ἄγαπάω.

Ἐκλινε τὸ κεφάλι τῆς ἀπὸ νοῦ στό σταυρὸ. Ἐνας ὕπνος ἐξαφικὰ τὴν ἀποκοιμήσεν. Εἶδες ὄνειρο στὸν ὕπνο τῆς πὼς τρέχει νὰ τὴν φθάσῃ καὶ πρέπει νὰ τὴν βρῇ γιὰ τὴν φωνὴν αὐτὴν ὅλος ὁ κόσμος κρέμεται. Σ' ἕνα ψηλωματᾶ κ' μερικὰ κυπαρίσσια ἔγερναν τὴν κεφαλή. Ἐνας αὐλόγηρος καὶ στό βάθος τ' αὐλόγηρος μιὰ ἐκκλήσιᾶ, μὲ μιὰ μικρὴ καμπάνα κοιμητηρίου πού τὴ λημονοῦν οἱ ἀνθρώποι καὶ τὴ σημαίνουν τὰ μεσάνυχτα τοῦ βορρᾶ οἱ στεναγμοὶ. Τ' αὐλόγηρος ἢ θόρα βρέθηκε μπροστὰ

Ο ΛΕΥΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ

Παρίγνωτος ὁ Λευκὸς Πύργος τῆς Θεσσαλονίκης εἰς τοὺς Χαλκιδικεῖς εἰς τοὺς Μακεδόνας, εἰς ὄλους τοὺς Ἕλληνας. Ποῖος δμως γνωρίζει τὴν ἱστορίαν του; ἀσφαλῶς πολλὸ ὀλίγοι. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον καταχωροῦμεν κατωτέρω μιαν ἐνδιαφέρουσαν περιγραφὴν τοῦ Λ. Πύργου ἀπὸ τὸν Χρ. Γουγοῦσιν τὴν ὅποιαν παραλαμβάνομεν ἀπὸ δυσσεύετον βιβλίον τοῦ ἰδίου Μακεδονικὸν Ἡμερολόγιον, 1915.

Κτίσμα τῶν Ἑνετῶν ὁ Λευκὸς Πύργος, ἀπὸ τὸν XV αἰῶνα ἵσταται εἰς τὸ Ν.Α. ἄκρον, τοῦ παρὰ τὴν θάλασσαν τείχους τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ διὰ τοῦ Σουλτάνου τῶν ὀθωμανικῶν ἐγένετο ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Σουλτάνου Σουλεῖμάν τοῦ Μεγάλου πρεποῦς (1520—1566). Ἀψυδῆς δὲ μαρτυρία τοῦτου πρὸκειται ἡ μὴ ἂν ὄνθην τῆς εἰσοδοῦ αὐτοῦ εὐρισκομένη ἀραβικὴ ἐπιγραφὴ Ποῖα ἡ αἰτία τῆς μὴ χρησιμοποιοῦσεν εἰς προσηγορίαν ἐποχῆς, ὡς καὶ ποῖα τὰ αἰτία τὰ ὠθήσαντα Σουλεῖμάν τὸν Μεγαλοπρεπὴ εἰς τὴν ὄχρυσίαν του Οὐδὲν τοῦτον εἶναι γνωστὸν οὐτε ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς δυνάμεθα ἀσφαλῶς συμπέρασμα νά ἐξαγάγωμεν. Τὸ μόνον ἀσφαλῶς εἶναι ὅτι, ἐπὶ τοῦ Μεγαλοπρεποῦς ὁ Λευκὸς Πύργος ἐφοδιάσθη μὲ βαρῶν πυροβολικῶν τῆς ἐποχῆς, κατὰ τὴν περιεργότατην τῆς ἐπιγραφῆς ἔκφρασιν, κατέστη τοιοῦτος ὡς καὶ με αὐτὸν εἶναι τὸν λάμποντα ἀστερισμὸν τοῦ Λέοντος ν' ἀναπαμιλλᾶται. Ὁ ποιητὴς ἐνεαῖθα μετεχειρίσθη τὸν Ἀστερισμὸν τοῦ Λέοντος καὶ οὐκ ἔτερὸν τινά, καὶ γὰρ ἰουλιανὴς μεταφορᾶς, ἀλλὰ κυρίως, ἵνα δικαιολογήσῃ τὸ ἐπιθετικὸν Λέων, ὅπερ ἐν τῷ δευτέρῳ στίχῳ ἀποδίδεται τῷ Σουλεῖμάν.

Ἐκτός δμως τοῦτου, οὐδὲ ὅλας παρατολίμους εἶναι καὶ ἡ παρατήρησις ὅτι ἐνέχει ἡ μεταφορὰ αὐτὴ καὶ δυσδοξαίμονας ὄσους Ἡ ἐπιγραφὴ καὶ ἀντιγραφὴν καὶ μετάφρασιν τοῦ κ. Γαβρ. Φιλίππου ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐπὶ τῆς Ἐποχῆς Σουλτάνου Σουλεῖμάν τοῦ Μεγαλοπρεποῦς ἐγένετο κατὰ διαταγὴν τοῦ ἐπισκευῆ ἡτις ἐπέφρωσε τὸ Κράτος τοῦ Λέοντος μὲ τῶν δικῶν θηρίων τοποθετημένων γύρωθεν πυροβόλων, δι' ὧν ἀθμιλλᾶται πρὸς τὸν Πύργον τοῦτον μόνον ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Λέοντος.

Ἐπὶ τοῦ προσηγοῦ τῶν τελευταίων (αἰσάτων) αἰῶνων ἀμὴν. Ἐκ τοῦ δευτέρου στίχου τῆς ἐπιγραφῆς μανθάνομεν ὅτι οὐ μόνον ὠχυρώθη ὁ Πύργος, ἀλλὰ καὶ ἐπεσκευάσθη πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δηλοῖ διὰ μέχρη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οὐσιώδεις βλάβας Ἀτυχῶς δὲ ἔχουμεν περιγραφὴν τοῦ ἀρχαίου σχεδίου τοῦ Πύργου, ἵνα καθορίσωμεν τὴν φύσιν τῶν ἐπισκευῶν τούτων.

Παραλληλίζοντες ὅμως αὐτὸν πρὸς τὸν εἰς τὴν εἰσοδοῦν τοῦ Ἐπιπέδου τοιοῦτον, δυνάμεθα μετὰ θεατικότητος ν' ἀποφανθῶμεν, ὅτι οὐδεμία οὐσιώδης μεταβολὴ ἐγένετο εἰς τὸ ἀρχικὸν αὐτοῦ σχέδιον, ἀλλὰ μόνον ἐπισυμβῆσαν μερικὰ βλάβαι ἐπισκευᾶσθησαν. Ὁλόκληρος ὁ κέμπτος στίχος τῆς ἐπιγραφῆς ἔχει ἀποξεσθῆ τὸ τοιοῦτον παρατηρεῖται εἰς πολλὰς Τουρκικὰς ἐπιγραφὰς. Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς καὶ κατὰ διαταγὴν τοῦ Σουλτάνου Ἀβδούλ Χαμίτ Χάν τοῦ II Ὁ δεσποτικώτατος οὗτος Σουλτάνος ἐθεώρησε φρόνιμον νά ἐπεκτείνῃ τὴν λογοκρισίαν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιγραφῶν εἶ δι' ὁ διέταξε τοὺς μυστικούς αὐτοῦ πράκτορας (Χαφιάδες), ὅπου εὐρισκόντες ἐπιλήρητους, ν' ἀπαρτίθωσαν αὐτὰς νύκτωρ, διὰ νά μὴ προκαλοῦν τὴν περιέργειαν τοῦ κόσμου. Καὶ ὁ στίχος λοιπὸν οὗτος ἔχει ἀποξεσθῆ κατὰ τὸν τρόπον τούτον.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σουλτάνου Σουλεῖμάν τοῦ Μεγάλου πρεποῦς ὁ Λευκὸς Πύργος ἐχρησιμοποιοῦντο ὡς φρουρὸς τῆς Θεσσαλονίκης καὶ πρὸς βαλλεν ἀπειλητικὰ τὰ πυροβόλα του ἐναντίον παντός τολμοῦντος νά ἐπιβουλεύσῃ τὴν ἡσυχίαν τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης. Πότε δμως μετεβλήθη εἰς Φυλακὴν εἶναι ἀγνωστον τὸ μόνον γνωστὸν εἶναι εἶναι κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν (1821) καὶ ἐνεῦθεν μέχρι τοῦ 1835 περίπου ὁ μὲν Λευκὸς Πύργος ἦτο τὸ κεντρικὸν σφαγεῖον καὶ βασανιστήριον τῶν Χριστιανῶν, τὰ δὲ πέραν αὐτοῦ μέρη μέχρι τοῦ νῦν γυμναστηρίου, ὅπου ἄλλοτε τὸ καφενεῖον τῆς «πολιτείας», ἦσαν τὸ γενικὸν νεκροταφεῖον τῶν ἐκεῖ οἰκτῶς φονευομένων. Τὸ σὺν δὲ πολὺ οἶμα ἐχένοτο ἐκεῖ, ὡστε, αὐτοὶ οἱ Τούρκοι ὠδύμαζον ἀντὸν κατὰ τὴν δηλαδὴ Πύργον τοῦ Αἵματος, ἄνομα τὸ ὅποιον ἀνεπληρώθη διὰ τοῦ Λευκοῦ Πύργου ἀπὸ τοῦ 1890 περίπου.

Ἐἵναι ἀληθές ὅτι ἡ μεταβολὴ ἐγένετο λίαν ἐυλόγως: εἰς Σουλτανικὸς ἱραδὲς καὶ ἔσφιμα ἐσθθεν καὶ ἔξωθεν ἤχησε πρὸς τοῦτο. Μεγίστην δμως σημασίαν ἔχει ὅτι ἡ μεταβολὴ αὐτὴ ἢ ἀφορμὴ αὐτῆς.

Ἐπειδὴ μετὰ τὸ πέρας τοῦ Ρωσοτουρκικοῦ πολέμου ἡ Τουρκία εἰσῆλθεν εἰς τὸ στάδιον τοῦ ὑποτῆς Εὐρώπης ἐγένετο, ὁ Σουλτάνος μεταξὺ ἄλλων τοιοῦτων ἀγῶν καὶ ἀπανθρώπων κέντρων, ἄτινα διέταξε νά καταστραφῶν ἀπὸ τὰς μεγαλοπόλεις τῆς αὐτοκρατορίας, ἦτο καὶ τὸ τοῦ Λευκοῦ Πύργου, διότι ἤρχετο εἰς τὴν ἀμεσον τῶν Εὐρωπαίων Προξένων ἀντίληψιν. Αὐτὴ δὲ ἦτο ἡ κυρίως ἀφορμὴ ἢ ἡ μετέβαλε τὸ αἵματώδες τοῦτο κέντρον εἰς ἀπλὴν Φυλακὴν, ὅπου καὶ εἶναι πὸ τὸν Πηγεῖον προδοθέντες εὐζωνοὶ 1886 ἐφίλοξενήθησαν Ἄλλ' ἐπανεῖθον εἰς τὴν προσηγομένην ἐποχὴν.

Ὁλόκληρος λόγος γύφτων ἐστρατολογεῖον πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου τοῦ βασανισμοῦ Πολλοὶ δὲ τούτο μεταξὺ τῶν πρὸς τὸν Μωάμεθ ταγματῶν των ἔταζον καὶ νά ὑπηρετήσωσιν εἰς τὰ βασανιστήρια ἐκεῖνα ἐπὶ μιαν ἢ δύο ἡμέρας δωρεὰν.

Μὴ νομίσητε ὅμως διὰ δὲν ὁ πῆρχε τρόπος τοῦ νά σωθῆτε ἀπὸ τὰ βασανιστήρια τοῦ Λευκοῦ Πύργου Ἀπειναντίας ὕπρηχε τοιοῦτος μάλιστα ἀσφαλῆς.

Μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Πύργου ἦτο καὶ ἕνας Χότζας ἐν τεταλμένος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νά προσηλυτίσῃ εἰς τὴν Θεῖαν τοῦ Μωάμεθ θρησκείαν τοὺς Χριστιανούς ἐγκλειστούς. Ἐπεσκέπτετο δὲ αὐτοῦ: καθημερινῶς καὶ ἂν εὐρισκεν εἰς τινα διαθέσεις ἐξισλαμιμοῦ τὸν παρελάμβανε καὶ τὸν μετέφερεν εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ περιβόλου τέμενος, ὅπου ἐλάμβανε χώραν ἢ εἰς τὴν νέαν Θεοσκειάν κατήχησις. Ὅτε δὲ ἔκρινε κατάλληλον τὸν καιρὸν ὁ Χότζας, μετεφέρετο οὗτος ἐν πομπῇ εἰς τὸ Διοικητήριον καὶ ἐκείθεν εἰς τὸ παρ' αὐτῷ τέμενος, ὅπου ἐλάμβανε τὸ νέον ὄνομα καὶ ὠρίσταν τὴν νενομισμένην περιουσίαν. Μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἡμερῶν εὐτυχῶς καὶ τι μὴν ἐπρόσβλεπον αὐτὸν μὲ Χανούμ καὶ ὠρίζον αὐτὸν ἀπολαύσει Κατ' ἐξαιρέσειν δὲ ὁ ἐξισλαμισμὸς οὗτος δὲν συνεπῆγε τὰς συνήθειας διαπολιτικῆς τῶν ἐκάστοτε Μητροπολιτῶν, ῥητῶς ὑπὸ τοῦ νομοῦ ἀπαγορευομένων τούτων.

Τὸν τελευταῖον τῶν οὗτος ἐξισλαμισθέντων μόνος ἐνθυμοῦμαι. Τριάντα πέντε περίπου εἶη ἔκτοτε παρηλθόν. Πόσον ὁ πανδαμάτωρ χρόνος παρερχεται τυχαιῶς! Ἐλέγετο Δημήτριος καὶ κατήγετο ἐκ Ρουμουλκίου. Οὐτε τὸ ἐπίθετόν του, οὐτε τὸ ἰδιαιτέρον χωρίον τοῦ διετήρησα ποτε. Μόλις ἔφηρος, ἀλλ' εἶδεν τὴν ἐν τύποιον εἰκαστοῦ νέου Εὐρύου στεγνός, ροδαλός, μὲ χαρακτηριστικὰ τελεῖως Ἑλληνικά, εἶχε προσελθὺς τὰ ἀσχερὰ ἐνοτικὰ τοῦ Βῆθ τοῦ τόπου του, ὃν καὶ ἐφόρευσε δ.ἀ τὸν λόγον τούτον, συλληφθεὶς δὲ κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰ βασανιστήρια τοῦ Λευκοῦ Πύργου. Προηθεῖς φαίνεται ὁ νέος εἶς τῶν βασανιστηρίων κειδόμενος ἴσως τῆς ζωῆς του, ἢ καταπεισθεὶς εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Χότζα ὑποσχέσεις, ἢ λόγῳ ἀδυναμίας χαρακτηριστός, ἢ δέχθη τὸν ἰσλαμισμὸν. Λόγῳ τῆς ἐξαιρετικῆς τῆς ὠριότητος ἴσως, ἢ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀδυναμίας τοῦ Χότζα ἡ πομπὴ τῆς μεταφορᾶς τοῦ ἐκ τοῦ Λευκοῦ Πύργου εἰς τὸ Διοικητήριον ἔλαβε πανηγυρικώτερον χαρακτῆρα τὴν φορᾶν ταύτην. Τόσος δὲ θόρυβος ἐγένετο, ὡστε οἱ Χριστιανοὶ, οἱ κα τοικοῦντες εἰς τὰς ὁδοὺς ὄθεν διήλθεν ἡ πομπή, ἐκλείσαν τὰ κατασκήματα καὶ τὰς ἐκείας ἐκ φόβου.

Τῆς πομπῆς προηγεῖτο κηρὺς εἰπόντος ἵππεος σπαθοφόρου, οὐχὶ ἐν παρατάξει ἀλλ' ὀρμίζοντες μετ' αὐτοῦ ἤρχοντο τὰ νιαούλια καὶ οἱ ζουρᾶδες, καὶ ὅτι αὐτῶν οἱ σημαῖοι καὶ τὰ λάβαρα ἀμέσως δὲ κατόπιν ἐφέρετο ἐπὶ διβαλλοῦ ἢ ἀλλὰ ἔσπισσας περὶ τραγουζιζόμενος ὑπὸ διαφόρων Χορτᾶδων. Τὴν ὄλην ἐπὶ πομπὴν ἐκλείων ἀπειρον πλῆθος ἀκολουθοῦν αὐτὴν ἐν φωναῖς καὶ ἄλλα λαμοῖς.

Τὴν ἀπέγεινεν ἔκτοτε ὁ μεμονωσθεὶς εἰς Σελὴμ Δημήτριος, οὐδέποτε ἠγνώθησαν νά μᾶθω ἴσως ἐξάθλι ἀπὸ τὰ μέρη μας διὰ παντός, ὅπως σήμερον καὶ τὸ τῆς ἡμισελήνου λάβαρον, ὅπερ χάριν τῆς ζωῆς προὔτιμησεν ἀπὸ τὸν Σταυρὸν.

Ἐγγραφον μὴν Ἰουνίου 1914 Χ. Γουγοῦσης

Μεταξὺ τῶν διαφόρων βασανιστηρίων τὴν πρώτην θέσιν καὶ τῆς ἐποχῆς ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἐστοῦμυζον τὰς κεφαλὰς τῶν καταδικῶν ἢ ὑπερχέον αὐτούς νά μεταβάλλωσιν εἰς κόνιν στομυζίζοντας νωπὰ περιττώματα.

Μὴ νομίσητε ὅμως διὰ δὲν ὁ πῆρχε τρόπος τοῦ νά σωθῆτε ἀπὸ τὰ βασανιστήρια τοῦ Λευκοῦ Πύργου Ἀπειναντίας ὕπρηχε τοιοῦτος μάλιστα ἀσφαλῆς.

Μεταξὺ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Πύργου ἦτο καὶ ἕνας Χότζας ἐν τεταλμένος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νά προσηλυτίσῃ εἰς τὴν Θεῖαν τοῦ Μωάμεθ θρησκείαν τοὺς Χριστιανούς ἐγκλειστούς. Ἐπεσκέπτετο δὲ αὐτοῦ: καθημερινῶς καὶ ἂν εὐρισκεν εἰς τινα διαθέσεις ἐξ

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΕΝ ΠΟΛΥΓΥΡΟ

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΕΥΣΗΣ Ι.Α.Ε.Ε.Τ.Β.Ε.

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ιδιωτών δρχ. 60
Δήμων και Κοινωτ. » 150
Νομικών προσώπων » 150
Τραπεζών Έταιριών » 500
Έξωτερικού (αεροπορικώς)
δολάρια 15

ΟΡΟΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ

Γενικά ζητήματα δωρεάν.
Διακηρύξεις πλειστηρια-
σμοί τὸ χιλιοστόμετρον
δρχ. 150. Διαφημίσεις 0.60.

Χειρόγραφα, δημοσιευόμε-
να ἢ μή, δὲν ἐπιστρέφονται
Υπεύθυνος: ΔΗΜ. Κ. ΚΟΥΤΣΗΣ

ΣΑΝ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΑΓΩΓΗ

Τὰ πάντα καλοφτιαγμέ-
να καὶ ἀνετα στὴν ἐποχὴ
μας. Διαμερίσματα καὶ πο-
λυκατοικίες με ὄλα τὰ κομ-
φάρ. Αὐτοκίνητα, τραίνα,
ἀεροπλάνα, πλοία, ὄλα με
τὴν τελευταία λέξη τῆς τε-
χνικῆς. Καὶ ὄμως ἀπὸ τό-
τε ποὺ ὁ ἄνθρωπος χάνει
τὴν ἀνθρώπιά του, παύουν
νὰ ἔχουν ὄλ' αὐτὰ ἀξία.
Πηγαίνει νὰ ταξιδέψης
μ' ἕνα ἀπ' αὐτὰ τὰ πολυ-
τελέστατα πούλμαν.

—Σὰς παρακαλῶ, ρωτᾶ-
τε τὸν ὄδηγό ἢ τὸν εἰσπρά-
κτορα, πότε θὰ φύγη τ' ὄ-
μάξι; Μιά φυσικώτατη, ὄ-
πως βλέπετε, ἐρώτηση.
Καὶ ὄμως ἔχει κάτι μοῦτρα
τέσσερες πιθαμές. Λὲς καὶ
τὸν σκότωσες τὴν πατέρα
Καμιά ἀπόκριση δὲν παίρ-
νεις.

Κάνεις μιὰ βόλτα κάτω
στο ἑλιμάνι καὶ χάνεις κά-
θε ἰδέα γιὰ τὸν ἄνθρωπο.
Μαζὶ με τοὺς βόθρους τῆς
μεγαλοπόλης, ἀδειάζουν
κι' ἄλλοι ὄχτοι ἀπ' τὰ
στόματα ἀνθρωπόμορφων
διντων, Βλαστήμιες, βρι-
σιές, χυδαιότητες, σὲ ἡμε-
ρήσια διάταξη. Ἀφίω ποὺ
πολλές φορές τ' ἄκοδς ὄλ'
αὐτὰ καὶ μεσ' τὸ καλλι-
μάρμαρα μέγαρο, ἀκόμη
καὶ σὲ δημόσιες ὑπηρεσίες.

Ταξιδεύεις καὶ εἶσαι ὄ-
πορρωμένος ἐπὶ ὄρες νὰ
ἀνέχεσαι τὰ μπουζούκια,
γιατὶ αὐτὰ ἀρέσουν στὸν
ὄδηγό ὁ ὁποῖος μαζὶ με
τὸ τιμόνι, ἐξουσιάζει καὶ
τὸ ραδιόφωνο ἢ τὸ πικ-
ἄπ. Μὰ ἄρρωστος εἶναι ὁ
ἐπιβάτης, μὰ νιώθει κου-
ρασμένος κλπ. σημασία
δὲν σοῦ δίνουν κι' ἄς πλη-
ρώνης... Ἄν θέλης, πήγαι-
νε με τὴν κόρσα σου, σ'
ἀπαντιδῶ.

Καὶ χιλία δυὸ ἄλλα ποὺ
ἀποδεικνύουν πὼς ὁ ἄν-
θρωπος δημιουργεῖ τὸν
πολιτισμὸ ἢ συμπεριφο-
ρὰ του, τὰ λόγια του, οἱ
κινήσεις του, θὰ δώσουν
ζωὴ καὶ ὄμορφα στὴν κα-
θημερινὴ βιοπάλη. Γι' αὐ-
τὸ πᾶνω ἀπ' ὄλα τ' ἄλλα
χρειαζόμεστε τὴν κατάλ-
ληλη ἀγωγή. Μικροὶ καὶ
μεγάλοι

I. Γ. ΤΑΣΙΟΣ

Η ΔΑΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

ΝΟΣΤΑΛΓΙΚΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ

Υπὸ Τάκη Σαμαρά Συνεργάτου ΕΙΡ.

Τραγούδια τῆς λεβεντιάς
καὶ τοῦ πολέμου ποὺ ἔμειναν
σάν σύμβολο στὴν δοξασμένη
πορεία τῆς Πατρίδος μας.
Δὲν εἶναι ἄπλη ἐξιστόρηση
γεγονότων καὶ θυσιῶν κά-
ποιος ἐποχῆς ποὺ πέρασε.
Εἶναι τὸ καμίνι τῆς ἀδούλω-
της Ἑλληνικῆς ψυχῆς ποὺ ἄ-
στραψε καὶ βρόντισε μέσα ἄ-
πὸ τὰ βίθη τοῦ χρόνου γιὰ
νὰ φέρη μέχρι σήμερα ἄσβε-
στο καὶ ἀδούλωτο. Εἶναι ἡ
Ἑλλάδα ὑψωμένη στὴν ὑπερ-
τατη κορφή τῆς ὑπάρξεως ὄ-
λου ἀνετήχει ἢ κραυγῆ, λευ-
τεροτὰ ἢ θάνατος.

Μορφὲς ἠρωτικῶν Μακεδό-
νων ποὺ πρῶτοι ἐσηκώθη-
καν γιὰ τὴν λευτεριά τῆ
Μακεδονίας.

Ἐμειναν θρυλικοὶ ἤρωτες,
ὄπως ὁ γέρο—Καρατάσιος
στρατηγὸς: σιὴν ἐπανόσταση
γιὰ νὰ ἀκολουθήσῃ ὁ γυιὸς
του Δημήτριος Τσάμης Καρα-
τάσιος, γιήσιος Μακεδόνας
ἀπὸ τὸ Διχαλευρο τῆς Ναού-
σης, θρυλικὸς ἀγωνιστῆς καὶ
ἀρχιστρατήγος.
Ἐσεὶς βουνὰ μ' περήφανα
βουνὰ μου χιονισμένα
κίνιτε καιρὸ γιὰ νὰ διαβῆ
ὁ Τσάμης; Καρατάσιος
ἀντ' περ' ἀπ' τὸν Ὀλυμπο
κάτω στὰ ἔροχώρα
στοῦ Χολομώντα τὰ χωριὰ
ἀσκέρι νὰ συνάξῃ.

Ἐνα χαρακτηριστικὸ τρα-
γούδι τῆς λεβεντιάς καὶ τοῦ
πολέμου βγαλμένο ἀπὸ τὴν
ζωντανὴν πραγματικότητα τῆς
ἐποχῆς του εἶναι καὶ τὸ παρὰ
κάτω.

Βγήκα ψηλά στὸν Ἐλυμπο
κι' ἀγνάντευμα τριγύρω!!
τριγύρω γύρω θάλασσα
κι' ἀπὸ μεριά Ἀρβανίτη;
κι' ἀπὸ στεργιά κλεφτόπουλα
με τὰ σπαθιά στὰ χέρια,
Νάουσα, Δημένισσα, Γρε-
βενί, Μέτοβο, Κρυσάνδρα,
Συκιᾶ, Βέροια, Διχόλευρο,
Νιγρήτα, Σπήλιο, καὶ τόσα
ἄλλα μέρη εἶναι συνιφασμέ-
να με τὰ θρυλικά ὄνόματα
Μακεδόνων διαλαρχῶν, κα-
λεπαναίων, ἀρματολῶν, τῆς
νεώτερης Ἱστορίας τῆς φυλῆς.

ὄπως ὁ Καρανάσιος ὁ Ζη-
δριός, Πάππας Ζιάκας, Με-
λάς, Λούκας, Γιαγκλῆς κ λ π.
Ἐσεὶς βουνὰ τῶν Γρεβενῶν
[καὶ πεῦκα τοῦ Μετσόβου
λίγο γιὰ χαμηλώσετε γιὰ δυὸ
]κουφέκια τόπο
γιὰ νὰ φανοῦν τὰ Γρεβενὰ
[κι' αὐτὸ μέγα Σπήλιο,
λίγο νὰ δοῦμ' πὼς πολεμοῦν
[με τοῦ Νιζάμ. τ' ἔσκέρι,
Πέφτουν τὰ τόπια σὰν βροχὴ
[κουλέδες σὰν χαλάξι
κι' αὐτὰ τὰ λιανοντούφεκα
[σὰν τὴ ψιλὴ βροχοῦλα.
Πᾶψε Ζιάκα τὸν πόλεμο, πᾶ-
[ψε καὶ τὸ ντουφέκι
νὰ κατακάτῃ ὁ κουρνιαχτός
[νὰ μετρηθῇ τ' ἀσκέρι

Οἱ Λοῦξοι με πρῶτο ἀρχη-
γὸ τὸν Κωσιτὴ Λάζο ἄφησαν
στὴν ἱστορία θρυλικὸ τὸ πέρ-
ρασμα τους. Ἀπὸ τὴς Μηλιάς
τοῦ Ὀλύμπου φερμένο τὸ
τραγούδι τῶν Λαζαίων ὁ λαὸς
τὸ τραγουδᾷ με ὑπερηφά-
νεια στὸν τόπο του.

Ἐσεὶς πουλιά τῆς ἀνοιξιῆς
(Ἐ, Κῶστα Λάζο)
Ἄηδὸν' ἀπ' τὸ παλάτι
ὄλα τὸν Κῶστα κλάψετε
(Ἐ, Κῶστα Λάζο)
Τὸν Κῶστα τὸν Λαζούλη
πούταν λεβέντης στὰ βουνὰ
(Ἐ, Κῶστα Λάζο)
Στοῦς κάμπους κυπαρίσση.

Ἀφήνω γιὰ βρὲ Κάκαβε, καὶ
σὺ βρὲ Χολομώντα καὶ οὐ
Ζουγλιάν περήφανε με τὰ κα-
λὰ λημέρια, μοὶ πλάνισαν
μοὶ πρόδουσαν αὐτοὶ οἱ Ση-
λοτζαρένι, καὶ πάω γιὰ νὰ
κρεμαστῶ στοῦ βερδαριοῦ
τὴν πόρτα. Σὰς δίν' ὄμως
τὸν λόγο μου καὶ τὸ στενωπὸ
τῆς βᾶπης, πῶς θὰ πεθᾶνω Χρι-
στιανός, μὰ Τοῦρκος δὲν θὰ
γίνω (τραγούδι)

Στ' ἀρματολίκι οἱ οἰκογέ-
νειες τῶν ἀρχηγῶν πήραν τὴ
θέση τους στὴν Ἱστορία ὄπως
ἡ ἀρχόντισσα Κρινίτσα, γυνοὶ
κα τοῦ ἀρχιστρατήγου Καρυ-
τάσιου. πὶν πέθανε ἠρωτικὰ
ἀπὸ τὰ βασανιστήρια τοῦ αἰ-
μοβόρου Ἐμποῦ Λουμποῦ
πασᾶ. Νὰ τι μὲς λέει τὸ δη-
μοτικὸ τραγούδι γιὰ τὴν ἡ-

ρωικὴ ἀρχόντισσα γυναῖκα
τοῦ Καρατάσου.

Τρία πουλίκια κάθονταν στῆς
Νάουσας τὸ κάστρο
Ἄχ κρινίτσα μου καὶ μὸ πῶ
χει καρδίτσα μου.

Τὸ ἕνα τυροῖε τὰ Βοδενὰ τ'
ἄλλο τὴ Σαλονίκη
τὸ τρίτο τὸ μικρότερο μοιρο-
λογαίε καὶ λέει
Βάστα κι' ἔμνη Νάουσα τ'
ἄλλη ποσὰ τ' ἀσκέρι
Ἄχ Κρινίτσα μου καὶ μὸ πῶ
ἔχει καρδίτσα μου.

Τ' ἀρματολίκι τὸν βροῖκε
στὰ γεράμια τὴν γέρο Πα-
παγιώργη ἔτσι μᾶς ἴζει τὸ
τραγούδι τῶν Γρεβενῶν:
Ἄπὸ μικρὸς στὰ γράμματα
βίε Παπαγιώργη μου
μικρὸς στὰ πινακίδια
Καὶ τώρα Γιώργη μ' στὰ γε-
ράματα
ἀρματολὸς καὶ κλέφτης
ὄλα τὰ κάστρα Γιώργη μ'
πάτησες

Εἶναι ἀτελείωτα τὰ τρα-
γούδια με τὰ ὄποια ὁ λαὸς
μας ὕμνησε καὶ ἔγραψε ὁ ἴ-
διος τὴν Ἱστορία του.

Τὸ παρὰκάτω τραγούδι ὁ-
μιλεῖ γιὰ τὸν Μακεδονομάχο
καπετὰν Λούκα.
Ἐνα πουλι κι' ἄλλησε στοῦ Λέ-
χοβου τὴ δᾶχη
δὲν κελαιδοῦσε Λούκα μ' σὰν
πουλι οὔτε σὰν χελιδόνι
μὲν κελαιδοῦσε κι' ἔλεγε μ'
ἀνθρώπινη κουβέντα,
Καλὰ ἦσαν Λούκαμ στὰ βου-
νὰ καὶ στὰ καστανοχώρια
Τι χᾶλεβες τὶ γύρευες στοῦ
Λέχοβου τὴ δᾶχη.

Ἦσαν τὸ τραγούδι τῆς
νεώτερης Ἱστορίας τῆς Ἑλλά-
δος τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος
(Δίπλα στὸν ἀείμνηστο ἀρχη-
γὸ τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ Παῦλο
Μελά βεῖθησαν πολλοὶ Μακε-
δόνας καπεταῖοι ὄπως ὁ κα-
πετὰν Γιαγκλῆς ἤρωος τῆς Χαλ-
κιδικῆς στὸν ὄποιον ὁ λαὸς
ἔχει ἀφιερῶσει τὸ παρακάτω
τραγούδι.

Ἐσεὶς πουλιά πετούμενα
ἔκει ψηλά ποὺ πάει
Μὴν εἶλατε τὸ Γιώργη μας
Τὸν καπετὰν Γιαγκλῆμας.

ΤΑ ΔΗΜΩΔΗ ΟΝΟΜΑΤΑ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

—=7=—

Πικραγγουριά, Ἐκβάλλιον
τὸ Ἐλατήριον. Οἱ ἀρχαῖοι
τὸ ὀνόμαζον ἄγιοιον Σίκυον
(Θεόφραστος). Φυτόν ἔρπον
με καρποῖς ὁμοιάζοντας με
χονδρὰ βολανίδια καταπράσι-
να οἱ ὄποιοι μάλις θιγοῦν ἔ-
κτινάσσουν τὰ σπέρματά τους
μακρὰ ὄ: πραγματικὸν ἔλα-
τήριον. Φυτόν με πολλὰς καὶ
ποικίλας φαρμακευτικὰς ἰδιό-
τητας.

Πιπιρούνα, Μήκων ἢ Ροι-
ᾶ. Οἱ ἀρχαῖοι τὴν ὀνόμαζον
Μήκωνα Μέλαινα. (Θεόφρα-
στος) Φυτόν ἐτήσιον ζιζάνιον
τῶν σιταγῶν ποὺ με τὰ κα-
τανόκινα μεγάλα ἄνθη του,
δίδει ἐξαιρετικὴν ὄμορφιάν,
καθ' ὅτι φύεται κατὰ χιλιά-
δας εἰς καλλιεργουμένους καὶ
χέρσους ἀγρούς. Φυτόν λα-
χανεύμενον εἰς νεορὰν ἡλι-
καν.

Πικριπλουνάδα, Κομβόλ-
βουλος ὁ Ἄρουραῖος. Οἱ ἀρ-
χαῖοι τὸ ὀνόμαζον Ἰασιώνη
(Θεόφραστος) Φυτόν λεπτο-
φυές ἔρπον με βλαστὸς γε-
νιώδεις, καὶ ἄνθη λευκὰ ἢ
ροῦδινα 3—5 ἐκ μήκους.

Πολυτρίχι: Ἀδιάντον, τὸ
Καλλίτριχον. Οἱ ἀρχαῖοι τὸ
ὀνόμαζον Ἀδιάντον, Πολύ-

τριχον, Καλλίτριχον καὶ Τριχο-
μανές. Μικρὴ χαριτωμένη κα-
ταπράσινη πόα φυομένη πᾶν-
τα σὲ πηγές, καὶ ὑγροῦς βρά-
χους. Φυτόν φαρμακευτικὸν,
πολυ καλλωπιστικὸν.

Πραξιμανίλα: Ἀρχτεῖον
τὸ Μικρὸν. Διετὲς φυτόν ὕ-
ψους ἐνὸς μέτρον με φύλλα
μεγάλα τῆς βάσεως 30—50
ἐκατ. διαμέτρον. Ἀνθοφόρος
βλαστὸς γυμνὸς με καρποῦς
ἀχιωηδεῖς τοῦς ὄποιους χρη-
σιμοποιοῦν τὰ μικρὰ παιδιὰ
χάριν παιδιὰς

Προβάτα: Ραφανίς ἢ Ρα-
φανίσκος. Οἱ ἀρχαῖοι τὸ ὄνό-
μαζον Ράφανον Ἄγριον καὶ
Κεραϊτίδα (Θεόφραστος.) φυ-
τὸν ὕψους 50 ἐκατ. περίπου
με ἄνθη κίτρινα καὶ καρπὸν
ἀρθρωτὸν φυόμενον εἰς καλ-
λιεργουμένους ἰδιως ἀγρούς:
ἀποβῖνιον ζιζάνιον αὐτῶν.

Προχυμινάτικον: Κολχι-
κὸν τὸ Πλατύφυλλον. Οἱ ἀρ-
χαῖοι τὸ ὀνόμαζον Ἐφήμε-
ρον καὶ Σπάλακαν. (Θεόφρα-
στος) Φυτόν 10—20 ἐτ. ὕψους
με ὄρωα μελαωῖωδη μεγάλα
ἄνθη, ἐμφανιζόμενα κατὰ
τοὺς φθινοπωρινὸς μήνας.

Πυξάρι: Πύξος ἢ Ἄειθα-
λῆς. Οἱ ἀρχαῖοι τὸ ὀνόμαζον

Πύξον (Θεόφραστος, Θεόκρι-
τος) θαμνώδες φυτόν ἀειθαλές
φυόμενον σχεδὸν ὄπου καὶ ἡ
Ἐλαία. Φυτόν δηλητηριώδες
διὰ τὰ αἰγοπρόβατα. Τὸ ξύ-
λον του βαφικὸν καὶ καταληλ-
λότατον διὰ κομφοτεχνήματα.

Ραζάρι. Τύφη ἢ Στενοτά-
τη. Οἱ ἀρχαῖοι τὸ ὀνόμαζον
Τύφη (Θεόφραστος—Διοσκου-
ρίδης) Φυτόν φυόμενον μό-
νον ἐντὸς φυσικῶν δεξαμε-
νῶν, νερομύλων κ.λ., ὕψους
1)2—2 μέτρων με φύλλα
πρασοειδῆ μεγάλα χρησιμο-
ποιούμενα εἰς τὴν βαρελοποι-
αν καὶ καρπὸν μήκους 20—
30 ἐκατ. ὁμοιάζοντα με ρά-
βδους χρησιμοποιούμενοι εἰς
τὴν διακρίσησιν ἀνθοδοχεί-
ων, Φυτόν φαρμακευτικὸν.

Ρεῖχι. Ἐρεϊκή ἢ Δενδρὸ
δης. Φυτόν θαμνώδες με ἄ-
φθονα μικρὰ λευκὰ ἄνθη ἐ-
νωρίς τὴν ἀνοιξιν δίδοντα ἄ-
φθονο μέλι καὶ γύριν εἰς τὴν
μελισσοκομίαν. Οἱ ρίζες του
δίνουν καλὸ κάρβυνο καὶ κα-
τάλληλον ξύλον διὰ πίπας
κ λ. δι' αὐτὸ καὶ ἐξάγεται
εἰς τὸ ἔσωτερικόν.

(. (. ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΑΓΡΟΤΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Δανειοδόσεις καλλιεργειῶν πρῶτων κηπευτικῶν. Λόγω τῆς συνεχοῦς ἐπεκτάσεως καὶ ἐντατικοποιήσεως τῆς καλλιεργείας τῶν πρῶτων κηπευτικῶν εἰς τὰς περιφερείας Ν. Μουδανίων, Πολυγύρου ἢ Διοίκησις τῆς ἀγροτικῆς τραπέζης ἀπεφάσισε τὴν προσαρμογὴν τῆς παρεχομένης ἐνισχύσεως εἰς τοὺς καλλιεργητὰς πρῶτων κηπευτικῶν τῶν ὄς ἄνω περιφερειῶν με τοὺς ἀκολουθοῦντας βασικοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς. α) Τὴν πλήρη ἀποδέσμευσιν τῶν καλλιεργητῶν πρῶτων κηπευτικῶν ἀπὸ τοῦ ἰδιωτικῶν κεφάλαιον, β) Τὴν διενέργειαν τῶν πρῶτων καλλιεργειῶν κηπευτικῶν ἐπὶ κατὰ τὰλληλων ἔδαφῶν καὶ ὑπὸ πλέον βελτιωμένην τεχνικὴν πρὸς ἐξασφάλισιν πρῶτοιτέρας παραγωγῆς, με ὑψηλὰς

στρεμματικὰς ἀποδόσεις εἰς προϊόν ἐκλεκτῆς ποιότητος καὶ χαμηλοῦ κόστους καὶ γ) Τὴν δημιουργίαν προϋποθέσεων ὀργανώσεως τῆς ἐμπορείας τῆς παραγωγῆς (διακινήσεις εἰς τὸ ἔσωτερικόν—ἐξαγωγὰς).

Πρὸς τούτοις ἐνεκρίθη ἡ παροχὴ εἰς αὐτοκαλλιεργητὰς, ἐφαρμοζόντας βελτιωμένην καλλιεργητικὴν τεχνικὴν, ἐπαρκῶν πιστωτικῶν ἐνισχύσεων εἰς μετρητὰ καὶ ἐφόδια διὰ τὴν ἀπόσκοπον διενέργειαν τῶν καλλιεργειῶν τῶν ἄνευ οὐδεμιᾶς δεσμεύσεως τῆς παραγωγῆς τῶν εἰς τρίτους ὄντων θὰ χορηγοῦνται ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς δάνεια Μέχρι 1.500 δραχ. κατὰ στρέμμα ὑποστυλωμένης τομάτας καὶ μέχρι 1.000 δραχ. κατὰ στρέμμα μὴ ὑποστυλωμένης.

Ἡ καταπολέμησις τοῦ δάκου τῆς ἐλαίας κατὰ τὸ 1965. Εἰς ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας πρὸς τὰς Διυσεις Γεωργίας τῶν Ἐλαιοπαραγωγικῶν Νομῶν τῆς Κράτους, καθορίζονται ὁ τρόπος καὶ τὰ μέσα καταπολεμήσεως τοῦ δάκου τῆς ἐλαίας κατὰ ἔτος 1965, Ὡς τονίζε-
ται ἡ πλέον ἀποτελεσματικὴ μέθοδος διὰ τὴν διάσωσιν τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς ἐκ τοῦ δάκου εἶναι ἡ στηριζομένη εἰς τοὺς ὀργανοφωσφορικοὺς ἐστέρας ἢ χημῆς τῶν ὀπιοίων καὶ θὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἀντι-
δακικὴν πολιτικὴν κατὰ τὸν τρέχον ἔτος. Ἡ ἀγροτικὴ τράπεζα, ἔξ ἄλλου, διὰ σχετικοῦ ἐγγράφου τῆς πρὸς τὰς Περι-

φερειακάς Ὑπηρεσίας τῆς, ὑπογραμμίζει τὴν ἀνάγκην ὄπως, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ἐντείνουσι τὰς προσπάθειαις τῶν πρὸς διαφώτισιν καὶ διαπαιδαγώγησιν τῶν ἐλαιοκαλλιεργητῶν, διὰ τὴν ὀρθὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀνωτέρω μεθόδου καταπολέμησεως τοῦ δάκου πρὸς διάσωσιν τῆς παραγωγῆς τῶν, προσέτι δὲ μεριμνήσουσι διὰ τὴν ἐγκαίρως χρηματοδότησιν αὐτῶν καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν διὰ τῶν ἀναγκαίων φαρμάκων, ψεκαστικῶν μηχανημάτων κλπ. καὶ τὴν παροχὴν ἐν γένει πάσης εἰτέρας δυνατῆς διευκολύνσεως.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ
ΕΘΝΙΚΗ
«ΜΟΡΦΟΥΛΑ»

ΕΔΡΑ:	ΥΠΟΜΑ:	ΥΠΟΜΑ:
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	ΛΑΜΙΑ	ΑΘΗΝΑΙ
ΚΑΛΑΠΟΘΑΚΗ 9	ΡΟΖΑΚΗ ΑΓΓΕΛΗ 41	ΚΟΡΥΤΣΑΣ 12
τηλ. 71-154 & 26 841	τηλ. 21 97	τηλ. 567 889
		> 567 872

Φορτώσεις ἐμπορευμάτων διὰ τὰς κάτωθι πόλεις:

ΑΘΗΝΑΙ—ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	ΚΑΙ
» —ΔΡΑΜΑ	Τ' ΑΝΑΠΛΙΝ
» —ΣΕΡΡΑΙ	
» —ΚΟΜΟΤΙΝΗ	Δεκτὰ ἐμπορεύματα
» —Ν. ΟΡΕΣΤΙΑΣ	ἐπὶ ἀντικαταβολῆ ἢ
» —ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	συναλλαγματικῆς

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

Ἰδρυθὲν ἐν Λονδίνω τῷ 1720, ἐργαζομένη δὲ ἐπὶ 265 ἔτη εἰς ὄλον τὸν κόσμον, διεκρίθη διὰ τὴν ἐλευθεριότητα τῶν ὄρων τῶν συμβολαίων καὶ τὴν ταχύτητα περὶ τὴν καταβολὴν τῶν ἀποζημιώσεων.

ΑΣΦΑΛΙΖΕΙ διὰ τῶν πρακτορείων ποὺ ἴδρυσσε εἰς ὄλας τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος ὄπως καὶ εἰς ὄλον τὸν κόσμον κατὰ παντός κινδύνου: **Ἀυτοκίνητα, Ἀκίνητα, Ἐμπορεύματα, Πρόσωπα Ὑποθέσεις, κ λ.π.** καὶ διὰ συμβολαίων παγκοσμίου ἰσχύος καὶ ἐξυπηρετήσεως.

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ τηλεφ. 3—53
ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΕΛΑΣΤΙΚΑ (ὄχημάτων) YOKOHAMA—ALLIANCE
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ DATSUN—BLUEBIRD—CEDRIC Ἴα πανίαι.
ΤΡΑΚΤΕΡ ΜΑΛΚΟΤΣΗ.
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ ATLAS—CORCO Σουηδίας
ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΑΙ HERMES Ἑλβετίας
ΜΟΤΟΣΑΚΟ JAWA
ΑΝΤΑΝΤΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΒΑΘΕΩΝ
ΦΡΕΑΤΩΝ (Πομόνης) Ν. Π. ΛΑΝΙΤΗΣ (ΚΥΠΡΟΥ)
ΠΕΤΡΕΟΛΙΟΜΗΧΑΝΑΙ ΜΑΛΚΟΤΣΗ
ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ (ΤΕΡΖΑ ΚΗ) ΤΟΡΝΟΙ—ΠΟΝΤΕΣ κ.λ.π.
Τηλέφ. 3—53
ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΜΥΛΩΝΑΣ
ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ

